

مقاله پژوهشی

تبیین ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان معماری دانشگاه فنی و حرفه‌ای

با استفاده از آزمون MBTI

(نمونه موردی: دانشجویان گروه معماری آموزشکده فنی و حرفه‌ای دختران بابل)

لیلا السادات حمیدیان دیوکلائی*^۱، فائزه قلی‌زاده^۲، آرزو خرم^۳

۱- مربی، گروه معماری و شهرسازی، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

lhamidian56@gmail.com

۲- مربی، گروه معماری و شهرسازی، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، تهران، ایران.

fgholizade@tvu.ac.ir

۳- مربی، گروه معماری و شهرسازی، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، تهران، ایران.

akhorram@tvu.ac.ir

تاریخ پذیرش: [۱۴۰۱/۶/۵]

تاریخ دریافت: [۱۴۰۱/۴/۱]

چکیده

بررسی و شناخت ویژگی‌های شخصیتی افراد در بسیاری از موارد می‌تواند محرک خوبی برای دستیابی به مسیر تحصیلی و حرفه‌ای متناسب با علایق و سلیقه یادگیرندگان باشد. یکی از آزمون‌های موفق که در مسیر شخصیت‌شناسی مورد استقبال قرار گرفته است، تست شخصیت‌شناسی مایرز-بریگز (آزمون Mbt) است. تست شخصیت‌شناسی مایرز-بریگز با در نظر گرفتن مجموعه‌ای از تضادهای روان‌شناختی ۱۶ تیپ شخصیتی را شناسایی می‌نماید. در این تحقیق به منظور کشف و شناسایی شخصیت غالب دانشجویان معماری دانشگاه فنی و حرفه‌ای و بررسی همگونی شخصیت غالب با حرفه معماری، دانشجویان معماری در مقاطع مختلف کاردانی و کارشناسی مورد هدف قرار گرفتند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که تیپ شخصیت غالب دانشجویان در مقطع کاردانی معماری ESFP (برونگرا، حسی، احساسی و ادراکی)، دانشجویان معماری داخلی ESTJ (برونگرا، حسی، تفکری و قضاوتی) و دانشجویان در مقطع کارشناسی معماری از نوع INTP (درون‌گرا، شهودی، تفکری و ادراکی) می‌باشد. همچنین نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که میان رشته تحصیلی دانشجویان (گروه معماری و معماری داخلی) و تیپ‌های شخصیتی Mbt ارتباط معنادار وجود دارد. از طرفی میان پیشرفت تحصیلی دانشجویان و تیپ‌های شخصیتی ایشان ارتباط معناداری مشاهده نشده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که تمایلات دانشجویان حاضر در این دانشگاه اکثراً هم‌جهت با اهداف دانشگاه بوده و این نکته می‌تواند تسهیل‌کننده در انتخاب و هدایت دانشجویان در مسیر شغلی و حرفه‌ای ایشان باشد.

واژگان کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی، دانشجویان معماری، آزمون Mbt، دانشگاه فنی و حرفه‌ای

۱- مقدمه

ویژگی‌های مختلف شخصیتی در افراد منجر به بروز باورها، رفتارها و علایق متفاوتی می‌گردد. واکنش‌های افراد در موقعیت‌های مختلف با هدایت شخصیت آن‌ها صورت می‌گیرد و انتخاب آگاهانه می‌تواند واکنش به انواع محرک‌ها را از حالت تصادفی خارج کند (راس، ۱۹۹۶). افراد با توجه به ویژگی‌های شخصیتی متفاوت، محیط‌های خاص خود را ایجاد کرده و بر اساس فرآیندهای شناختی، عاطفی و رفتاری بر رضایت تحصیلی و شغلی خود تأثیر می‌گذارند (Kim & Han, 2014).

انتخاب حرفه و پیدایش گرایش به مهارتی ویژه تا حد قابل توجهی به نوع تیپ شخصیتی فرد و حالات روانی وی بستگی دارد. سنجش تفاوت‌های شخصیتی توسط آزمون‌های مختلف روان‌شناختی انجام می‌گیرد (Kim & Han, 2014). تست شخصیت‌شناسی مایرز-بریگز (آزمون MbtI) یکی از انواع آزمون‌هایی است که امروزه بسیاری از متخصصان حوزه روانشناسی و منابع انسانی به‌منظور تعیین مشاغل مناسب برای افراد بر اساس نوع شخصیت آن‌ها از این آزمون استفاده می‌کنند. این آزمون در واقع یکی از راه‌های دسترسی به خواسته‌های درونی انسان، شناخت روحیات و تیپ‌های شخصیتی و معرف تمایلات، افکار، ارزش‌ها و نیازهای فرد هست (تقفی و طاهری سیاح، ۱۳۹۵). بنابراین به کمک این آزمون می‌توان با علایق و قابلیت‌های فرد آشنا و آن‌ها را در جهت تصمیم‌گیری بهتر در انتخاب شغل و حرفه‌ای مشخص هدایت نمود.

حرفه معماری یکی از انواع حرفی است که در نظر گرفتن تمایلات، افکار و علایق و سلايق درونی در موفقیت آن بسیار مؤثر است. زمانی که علاقه‌مندان و یادگیرندگان در هماهنگی و همسویی با روش و انتخاب ترجیحی خود در این حرفه باشند، احساس انرژی، لیاقت و عزت‌نفس می‌کنند و حال بهتری دارند (تقفی و طاهری سیاح، ۱۳۹۵). از طرفی اگر تمایلات درونی ایشان همسو با حرفه موردنظر نباشد، احساس خمودی، بی‌رغبتی، از دست دادن انگیزه کرده و در نهایت ترک حرفه حاصل می‌گردد. توجه به این مسئله در آموزش رشته‌هایی مهارت محور همچون رشته معماری در دانشگاه‌ها و به‌طور ویژه دانشگاه فنی و حرفه‌ای بسیار ضروری است. در واقع نیاز اصلی یک فارغ‌التحصیل دانشگاهی برای رسیدن به شغل و پذیرش مسئولیت‌های تخصصی یک جامعه، مهارت است (لطفی جلال‌آبادی، فرهادی، روایی، غلامی، ۱۳۹۸).

دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای با تأکید بر تربیت نیروی انسانی ماهر، شایسته و متناسب با جامعه دانش‌بنیان نقش بسزایی در کسب شایستگی‌های لازم در تربیت نیروی انسانی متخصص و منطبق بر بازار کار دارند (محمد شفیع، نیستانی، میرشاه جعفری، تقوایی، ۱۳۹۹). از این‌رو در نظر داشتن توانمندی‌ها و تمایلات ذاتی هرکس و پرورش آن در محیط‌های مهارتی منجر به رشد، موفقیت، پیشرفت در مهارت‌های لازم و دستیابی به فرصت‌های شغلی و در نهایت بهبود کیفیت زندگی می‌گردد.

در این پژوهش، علت انتخاب تست شخصیت‌شناسی مایرز-بریگز از میان سایر آزمون‌های مشابه به دلیل این امر بوده است که این آزمون با آن دسته از تمایلات درونی انسان سروکار دارد که قابلیت تغییر ندارند. از طرفی با توجه به ماهیت رشته معماری و اهمیت تمایلات درونی، سلايق و علایق یادگیرندگان در موفقیت، رشد و پیشرفت مسیر شغلی در این حرفه، در نظر است تا از طریق این آزمون، تیپ‌های مختلف شخصیتی دانشجویان گروه معماری دانشگاه فنی و حرفه‌ای (آموزشکده فنی و حرفه‌ای دختران بابل) شناسایی و همسویی آن با ماهیت رشته معماری و مهارت محوری دانشگاه فنی و حرفه‌ای سنجیده گردد.

تحقیقات مختلفی در راستای ارتباط تیپ‌های مختلف روان‌شناختی و تمایلات شغلی دانشجویان صورت گرفته است. به‌طور نمونه برخی مطالعات نشان می‌دهد که درون‌گرایان به مشاغلی مانند کار فنی و علمی علاقه زیادی نشان داده‌اند، حال آنکه برون‌گرایان جذب مشاغلی می‌شوند که سطح بالایی از تعاملات اجتماعی را ایجاد می‌کنند. نمرات MBTI دانشجویان پزشکی نیز نشان می‌دهد که پزشکان مراقبت‌های اولیه در احساس و برون‌گرایی نمرات بالایی گرفته‌اند و آن‌هایی که جراح شده‌اند، از تیپ‌های برون‌گرا و

متفکری برخوردار هستند (Stilwell, Wallick, Thal & Burlison, 2000). پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد که آموزگاران و دانشجویان مددکار اجتماعی، سطح بالایی از شهود و احساس را تجربه می‌کنند. افسران پلیس نیز در برون‌گرایی و کارکردهای حسی و تفکر نمرات بالاتری را کسب نموده‌اند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۳).

با مطالعه برخی از پژوهش‌های مذکور می‌توان بیان نمود که کمتر پژوهشی به بررسی ویژگی‌ها و تیپ‌های شخصیتی دانشجویان معماری به‌ویژه در دانشگاه‌هایی چون دانشگاه فنی و حرفه‌ای پرداخته است. از این رو در این پژوهش سعی بر آن است تا در انجام پژوهش سؤالات اصلی ذیل مطرح می‌گردد.

- توزیع تیپ‌های مختلف شخصیتی دانشجویان گروه معماری دانشگاه فنی و حرفه‌ای به چه صورت است؟

- میان رشته تحصیلی دانشجویان (گروه معماری و معماری داخلی) و تیپ‌های شخصیتی ایشان چه ارتباطی وجود دارد؟

- ارتباط میان پیشرفت تحصیلی دانشجویان با تیپ‌های مختلف شخصیتی ایشان چگونه است؟

۲- مروری مبانی نظری و پیشینه

مطالعات نشان می‌دهد که بیش از ۵۰ درصد دانشجویان با مشکلات مرتبط با شغل از قبیل انتخاب شغل، بلوغ شغلی، آمادگی و خودکارآمدی شغلی و در نهایت عدم تصمیم‌گیری در انتخاب شغل مواجه هستند (Kin & Rameli, 2020). بیشتر مطالعات بر لزوم تجهیز منابع انسانی به چند دسته کلی از شایستگی‌ها و مهارت‌ها شامل ویژگی‌های فردی، شخصیتی و ویژگی‌های ارتباطی تأکید نموده‌اند (مهدی و بارانی، ۱۳۹۸). تحقیقات نشان می‌دهد که میان نوع نیازمندی‌های شغلی و ویژگی‌های شخصیتی افراد ارتباط مستقیم وجود دارد. به‌طور مثال افراد برون‌گرا و افرادی که از ویژگی‌های حسی خود بهره‌مند می‌شوند، مناسب‌ترین افراد برای شغل مهندسی و همچنین تحلیل‌گران هستند (Iqbal, Shah & Khan, 2019). در مطالعه انجام‌گرفته بر روی دانشجویان مالزی مشخص شد که دانشجویان در رشته‌های مختلف تحصیلی از تیپ‌های شخصیتی متفاوتی برخوردار هستند. به‌طور مثال دانشجویان رشته‌های مهندسی بیشتر از تفکر، دانشجویان در گروه علوم پایه از قضاوت و داوری کردن، دانشجویان رشته معماری از شهود، دانشجویان گروه آموزش از برون‌گرایی و دانشجویان در رشته‌های مدیریتی و منابع انسانی از قوای حسی خود بهره‌مند می‌گردند (Kin et al, 2020).

در تحقیقات انجام‌گرفته دیگر مشخص شد که میان ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان معماری و ترجیحات ایشان در خلق فضاها ارتباط معناداری وجود دارد. دانشجویانی که از طریق قوای حسی با محیط پیرامون خود ارتباط برقرار می‌کنند، به دنبال راه‌حل عملیاتی هستند که منطقی و فنی باشد، درحالی‌که دانشجویان با قوای شهودی غالب از عمق فلسفه خلق فضا به همراه ترکیبی از شعر و هنر بهره‌مند می‌گردند (Vozárová & Šimkovi, 2019). مطالعات انجام‌گرفته توسط ناسونی و هریچ اندران^۲ (۲۰۲۰) نشان می‌دهد که تیپ غالب ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان سال اول مهندسی از نوع تفکر و قضاوت است. همچنین این دانشجویان عموماً برون‌گرا هستند که بروز آن در کارهای تیمی‌شان مشهود است.

همچنین در پژوهشی مشابه، علاقه دانشجویان مهندسی سال اول در موضوعاتی چون پایداری، کارآفرینی و ... سنجیده شد. نتایج مطالعات حاکی از آن است که دانشجویان با قوه غالب «تفکر» به مواردی چون پایداری علاقه بیشتری داشته حال آنکه دانشجویان با قوه غالب «احساس» تمایل بیشتری به مباحث کارآفرینی داشته‌اند (Nossoni & Harichandran, 2020). در پژوهش صورت گرفته دیگر ناسونی (۲۰۲۱) ارتباط میان ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان سال اول در رشته‌های مهندسی با سبک‌های یادگیری ایشان سنجیده شد. نتایج نشان می‌دهد که ۹۱ درصد از دانشجویان برون‌گرا، سبک یادگیری فعال را ترجیح می‌دهند، همچنین ۱۰۰ درصد این دانشجویان با ویژگی شخصیتی برون‌گرا و حسی از نوع یادگیرندگان بصری هستند.

در تحقیقات انجام‌گرفته بر روی دانشجویان با نوع آموزش فنی و حرفه‌ای در دانشگاهی در مالزی مشخص شد که حدود نیمی از این دانشجویان دارای تیپ شخصیتی از نوع ESTJ^۱ و ESFJ^۲ بوده، در مقابل آن تیپ‌های شخصیتی ISTJ^۳ و ISFJ^۴ گروه محدودتری را به خود اختصاص دادند (Amsah, Hassan, Salleh, Sulaiman & Mustaamal, 2020).

در مطالعه دیگر صورت گرفته (لی، ساردیان، شی و کامپ^۵، ۲۰۱۸) ارتباط میان دو گروه از دانشجویان با تیپ شهودی و حسی و بررسی عملکرد آن‌ها در برنامه‌ریزی‌ها سنجیده شد. نتایج نشان می‌دهد که دانشجویان با امکان بهره‌گیری از قوای شهودی، کدهای باکیفیت‌تری را در مقایسه با دانشجویان با قوای حسی نوشته‌اند.

در مطالعه‌ای که میان دانشجویان سال اول و آخر رشته معماری داخلی در چندین دانشگاه (با عضویت شورای مربیان طراحی^۶) انجام شد، مشخص شد که بیشتر افراد خلاق درون‌گرا بوده و تمایل به تکیه به قوای شهودی خود دارند. همچنین در این مطالعه روشن شد که دانشجویان معماری داخلی دارای شخصیت‌های متفاوتی هستند و این امر ممکن است به دلیل تنوع مهارت و توانایی‌های خاص افراد برای موفقیت در طراحی باشد (Peggram, 2007).

در رابطه با مطالعات صورت گرفته پیرامون ارزیابی موفقیت تحصیلی و تیپ‌های شخصیتی مشخص شد که میان انگیزه پیشرفت و ویژگی‌های شخصیتی افراد ارتباطی وجود ندارد (Angeles, 2019). در همین زمینه در پژوهش دیگر مشخص شد که برنامه ریزان درون‌گرا عملکرد تحصیلی بهتری نسبت به برنامه‌ریزان برون‌گرا دارند (Li, Shih & Daniel, 2018). تحقیقات مختلف نشان می‌دهد که میان ویژگی‌های شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانشجویان ارتباط وجود دارد.

همچنین این ارتباط میان ویژگی‌های شخصیتی و رضایت شغلی در افراد وجود دارد (Poursfar, Rodrigues, Haghightapanah & Sriram, 2020). در این راستا سويفت و پیتسون^۷ (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای سعی در بهبود عملکرد افراد با در نظر گرفتن ویژگی‌های شخصیتی‌شان داشته‌اند در پژوهش صورت گرفته توسط پورصفر و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی ارتباط عوامل جمعیت شناختی (سن، جنس و سطح تحصیلات) بر بهره‌وری کارکنان دفاتر معماری با و بدون در نظر گرفتن تفاوت‌های شخصیتی پاسخ‌دهندگان پرداخته شد. این مطالعه نشان داد که بهره‌وری تحت تأثیر جنسیت است. کارمندان زن در دفاتر معماری کارآتر هستند. همچنین بهره‌وری در گروه‌های مختلف سنی متفاوت است. تحقیقات بیشتر نشان می‌دهد که مدرک تحصیلی هیچ تأثیری بر بهره‌وری کارکنان با تیپ‌های مختلف شخصیتی ندارد.

در رابطه با کارآفرینی و ارتباط آن با ویژگی‌های شخصیتی افراد نیز مطالعاتی صورت گرفته است. در پژوهش انجام‌گرفته توسط زرافشانی، شرفی و رجبی (۲۰۱۱) مشخص شد که میان تمایلات دانشجویان برای کارآفرینی و کارآفرین شدن با تیپ‌های شخصیتی‌شان ارتباط معنادار وجود دارد. نتایج مطالعات نشان می‌دهد دانشجویانی که دارای تیپ‌های شخصیتی برون‌گرا و حسی هستند، تمایلات سطح بالاتری از کارآفرینی را در مقابل دانشجویان با سبک‌های درون‌گرا و شهودی تجربه می‌کنند.

۳- روش‌شناسی

افراد در تفسیر جهان پیرامونی و آنچه که در اطراف آن‌ها اتفاق می‌افتد باهم متفاوت هستند. چنین تفاوت‌های ذاتی در میان افراد حاکی از وجود شخصیت‌های متفاوت و مختلف در ایشان است. تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که ویژگی‌های فردی مانند ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند بر انتخاب و همچنین عملکرد تحصیلی / کاری افراد مؤثر باشد.

1. (Extraverted, Sensing, Thinking, Judging)
2. (Extroverted, Sensing, Feeling, Judging)
3. (Introverted, Sensing, Thinking, Judging)
4. (Introverted, Sensing, Feeling, Judging)
5. Li, Sardinias, Shih & Camp
6. Design Educators Council
7. Swift and Peterson

در حقیقت تمایلات شخصی نقش مهمی در موفقیت نهایی افراد در یک رشته تحصیلی یا حرفه کاری دارد (Kim & Han, 2014): (Amsah et al, 2020). سازگاری، پایداری و ماندگاری در یک حرفه مشخص زمانی شکل می‌گیرد که در آن ویژگی‌های شخصیتی فرد هم سو و هم‌راستا با مسیر حرفه موردنظر باشد. تفاوت‌های شخصیتی می‌توانند توسط شاخص شخصیت شناسی مایرز-بریگز (آزمون MbtI) سنجیده گردند. شاخص نوع مایرز-بریگز نتایج مطالعه روانشناسان آمریکایی به نام کاترین کوک بریگز^۱ و ایزابل بریگز مایرز^۲ بوده که بر اساس نظریه تیپ روان‌شناختی روانشناس سوئیسی کارل جی یونگ^۳ به منظور ارزیابی شخصیت‌های حرفه‌ای توسعه یافته است (Luo, Wu & Tsau, 2018). در این شاخص، ۴ نوع دوگانگی اصلی مختلف وجود دارد: اولین دوگانگی تعیین می‌کند که آیا فرد دنیای درون خود را نسبت به دنیای بیرون ترجیح می‌دهد یا خیر (درون‌گرایی^۴ (I) یا برون‌گرایی^۵ (E)).

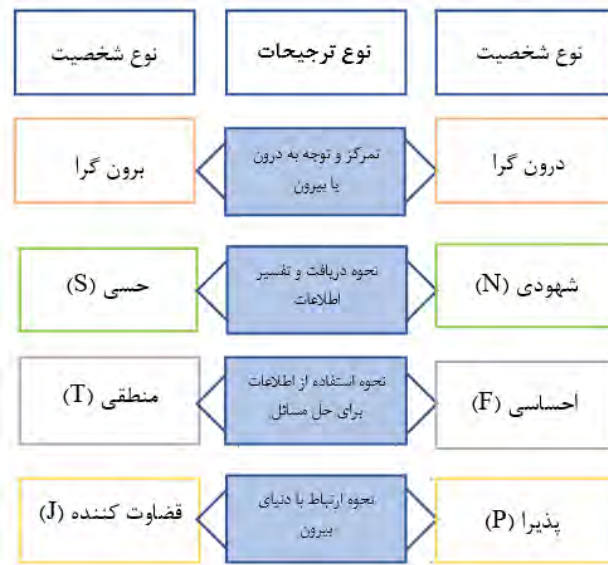
دوگانگی دوم بیانگر حالتی است که پاسخ‌دهنده یا بر پایه اطلاعات داده‌شده به وی تمرکز می‌کند، تفسیرهای عمیقی از موضوعات را حسی^۶ و یا به کمک شهود^۷ انجام می‌دهد. افراد حسی ترجیح می‌دهند اطلاعات موردنیاز خود را از طریق حواس پنج‌گانه خود دریافت کنند و افراد شمی برخلاف حسی‌ها اغلب به شهود خود اعتماد می‌کنند (محمودی میمند، وزیرزنجانی و خلیلی یادگاری، ۱۳۹۱).

افراد حسی به آنچه هست و افراد شمی به آنچه ممکن است بشود توجه دارند. سومین دوگانگی نحوه استفاده از اطلاعات برای حل مسائل است که می‌تواند بر اساس منطق یا شرایط افراد شکل گیرد (تفکر^۸ یا احساس^۹). چهارمین و آخرین دوگانگی این است که فرد چگونه با دنیای بیرون خود ارتباط برقرار می‌کند. ممکن است که یک فرد در رابطه با اطراف تصمیم‌گیرنده باشد یا اینکه به روی اطلاعات و اختیارات جدید نگاهی گشوده داشته باشد (داوری^{۱۰} یا پذیرش^{۱۱}). در سیستم MbtI فرض بر این است که افراد با ترجیحات ذاتی مشخص متولد می‌شوند. در واقع بر اساس این تست می‌توان به الگوهای شخصیتی افراد دست‌یافت (Amsah et al, 2020).

مطابق با آنچه در تصویر ۱ آمده است دسته‌بندی‌های دوگانه به گونه‌ای است که با توجه به رفتارها و تمایلات شخصی فرد گرایش به یکی از طرفین بیشتر بوده و فرد از درون حس راحتی و نزدیکی بیشتری به آن بعد دارد و اگر بخواهد در بعد مخالف قرار گیرد نیاز به تمرین و ممارست دارد (شکل ۱).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1. Katharine Cook Briggs
2. Isabel Briggs Myers
3. Carl G. Jung
4. introversion
5. extraversion
6. sensing
7. intuition
8. Thinking
9. Feeling
10. Judging
11. Perceiving

شکل ۱. دسته‌بندی‌های دوگانه ویژگی‌های شخصیتی: مأخذ: نگارنده

در ترجیحات دوگانه این سیستم ۱۶ نوع تیپ شخصیتی وجود دارد که هر کدام از افراد در یکی از این دسته‌ها قرار می‌گیرند (جدول ۱). در جدول ۲ نیز ویژگی‌های تیپ‌های مختلف شخصیتی ۱۶ گانه به تفصیل آمده است.

جدول ۱. شانزده تیپ شخصیتی (Tiger et al. 2013).

دسته‌بندی	تیپ شخصیتی	نقش	دسته‌بندی	تیپ شخصیتی	نقش
تحلیلگران	ENTJ	فرمانده	دپلمات‌ها	ENFJ	قهرمان
	ENTP	مجادله‌گر		ENFP	پیکارگر (سرباز)
	INTJ	معمار		INFJ	حامی
	INTP	منطق دان		INFP	میانجی‌گر
نگهبانان	ISTJ	تدارکاتچی	کاوشگران	ISFP	ماجراجو
	ESFJ	سفیر		ESTP	کارآفرین
	ISFJ	مدافع		ISTP	چیره‌دست
	ESTJ	مجری		ESFP	سرگرم‌کننده

جدول ۲. ویژگی‌های شانزده تیپ شخصیتی (Waliullah & Shirkanlu, 2014).

ویژگی	تیپ شخصیتی
<ul style="list-style-type: none"> • در حل مسائل فعال هستند. • به موقعیت‌های چالش‌برانگیز محیط پیرامون خود به‌طور خلاقانه پاسخ می‌دهند. • به احساساتشان بها می‌دهند • کنجکاو و مشاهده‌گر • شرایط را به آن شکلی که هست قبول می‌کنند 	<p>ESTP (برونگرا، حسی، تفکری و ادراکی)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • در حل مسائل از توانمندی‌های زیادی برخوردارند • واقعیت‌ها را به خوبی درک می‌کنند • به کمک واقعیت‌ها، راه‌حل‌های منطقی تدبیر می‌کنند 	
<ul style="list-style-type: none"> • عاشق زندگی هستند • شاداب، بانشاط و واقع‌بین هستند • در حال زندگی می‌کنند • به دنبال حقایق‌اند • جزییات را به خوبی در حافظه خود نگه می‌دارند • توجه کمی به بخش‌های شهودی و تفکر دارند • اشخاصی صبور، شکیبیا و بسیار همدل هستند 	<p>ESFP (برونگرا، حسی، احساسی و ادراکی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • محیط اطراف خود را از نظر فرصت‌ها و امکانات بررسی می‌کنند • از تفکر برای تحلیل موقعیت‌ها و عقایدشان بهره می‌برند • هوش، دقت و کارآیی را تحسین می‌کنند • تحلیل‌گر، منطقی و دارای اعتمادبه‌نفس هستند • به الهامات خود بیش از هر چیز دیگری بها می‌دهند • در حل مسائل نظری و از میان برداشتن چالش‌ها توانایی زیادی دارند 	<p>ENTP (برونگرا، شهودی، تفکری و ادراکی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • زندگی را ماجراجویی بدیع با رخدادهای مهیج می‌دانند • درباره حال و آینده با بصیرت هستند • مبتکرند و طرح‌ها را به اجرا درمی‌آورند • برای توافقات ارزش قائل شده و دوست دارند که دیگران را خوشحال کنند • نیاز به تأیید شدن از جانب دیگران دارند و از دیگران حمایت می‌کنند 	<p>ENFP (برونگرا، شهودی، احساسی و ادراکی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • این افراد سازمان‌دهی اشخاص و موقعیت‌ها و کار کردن با گروه را برای پایان رساندن به موقع وظایف دوست دارند. • اجتماعی و خون‌گرم هستند • تمرکز بر زمان حال دارند و تصمیمات اساسی آن‌ها روی تجربه و واقعیت است • عمل‌گرا، معقول، واقع‌بین، قاطع و دقیق هستند 	<p>ESFJ (برونگرا، حسی، احساسی و قضاوتی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • به سازمان‌دهی طرح‌ها علاقه دارند • برای کارایی و نتایج کارشان ارزش قائل هستند • در حل مسئله رویکرد عینی دارند • برای سازمان‌دهی کردن زندگی و کار از تفکر بهره می‌برند • توجه کمی به بخش‌های شهودی و احساسی دارند 	<p>ESTJ (برونگرا، حسی، تفکری و قضاوتی)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • کارهایی را ترجیح می‌دهند که نتایجی سریع و قابل ملاحظه داشته باشند 	
<ul style="list-style-type: none"> • این افراد دارای هماهنگی‌های زیادی با دیگران هستند • دلسوز، وفادار، صمیمی و قابل اعتمادند • درباره ایده‌های جدید کنجکاو هستند • مسئولیت سازمان‌دهی تعامل بین گروه، دوستان و خانواده را بر عهده می‌گیرند • توجه کمی به بخش‌های تفکری و حسی دارند 	<p>ENFJ (برونگرا، شهودی، احساسی و قضاوتی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • رهبران بزرگ و تصمیم‌گیرنده‌های خوبی هستند • این اشخاص متفکرانی بسیار قدرتمند بوده و در برنامه‌ریزی امور از توانایی زیادی برخوردار هستند • به شدت منطقی و تحلیلگر هستند • در انجام کاری که به استدلال و منطق احتیاج داشته باشد موفق هستند • به سادگی نقاط ضعف و اشکالات موجود در موقعیت‌های مختلف را پیدا می‌کنند و راه‌حل ارائه می‌دهند 	<p>ENTJ (برونگرا، شهودی، تفکری و قضاوتی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • این افراد احساس مسئولیت‌پذیری زیادی نسبت به خانواده، سازمان‌ها و روابط در زندگی‌شان دارند • از تجربیات گذشته خود برای تصمیم‌گیری در لحظه اکنون استفاده می‌کنند • در عملکردهای خود سازمان‌یافته و منظم هستند • افرادی منطقی بوده و انتظار دارند دیگران خود را با آنان تطبیق دهند 	<p>ISTJ (درون‌گرا، حسی، تفکری و قضاوتی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • افرادی قابل اعتماد و محافظه‌کار هستند • متعهد به گروهی هستند که با آن‌ها در ارتباطند • با تمام انرژی برای پایان یافتن کارها در سر موقع کار می‌کنند • برای حقیقت احترام قائل هستند • توجه کمی به بخش‌های تفکر و شهودی دارند. 	<p>ISFJ (درون‌گرا، حسی، احساسی و قضاوتی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • از درک شهودی معانی و ارتباطات پیچیده انسانی برخوردارند • حساس و سختگیر هستند • از احساسات و علایق دیگران خبردارند • تصمیم‌گیرندگانی فکور و اندیشمند هستند 	<p>INFJ (درون‌گرا، شهودی، احساسی و قضاوتی)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • به آسانی می‌توانند امتیازات و اشکالات همه موقعیت‌ها را درک می‌کنند • در موضوعاتی که علاقه دارند سازمان دهندگان خوبی 	<p>INTJ (درون‌گرا، شهودی، تفکری و قضاوتی)</p>

<p>هستند</p> <p>• برنامه ریزان درازمدت خوبی بوده و اغلب رهبری در گروه یا سازمان‌ها را بر عهده دارند</p> <p>• مستقل بوده و به ادراکات و قضاوت‌های خودشان بیشتر از دیگران اعتماد دارند</p>	<p>قضاوتی)</p>
<p>• در زمان حال با شادمانی زندگی می‌کنند</p> <p>• می‌خواهند تمام لحظه‌های زندگی را تجربه کنند</p> <p>• برای دنبال کردن علائق شخصی و کاری اهمیت زیادی می‌دهند</p> <p>• به تعهداتشان نسبت به دیگران وفادارند</p> <p>• علاقه‌ای به رهبری ندارند</p> <p>• صبور و انعطاف‌پذیر هستند</p> <p>• قضاوت کننده نیستند</p>	<p>ISFP</p> <p>(درون‌گرا، حسی، احساسی و ادراکی)</p>
<p>• صریح و اهل عمل هستند</p> <p>• در کارکردن با دست‌هایشان از مهارت زیادی برخوردارند</p> <p>• عمل را به گفت‌وگو ترجیح می‌دهند</p> <p>• این افراد واقع‌بین هستند</p> <p>• به سبب میلی که به آزاد بودن دارند بیش‌ازحد لازم چیزی را تدارک نمی‌بینند. این اقدام ممکن است سبب شود که آن‌ها بخشی از کار را انجام ندهند و کارها را در مواقعی به انتها نرسانند</p>	<p>ISTP</p> <p>(درون‌گرا، حسی، تفکری و ادراکی)</p>
<p>• نیازهای روان‌شناختی و عاطفی دیگران را تشخیص می‌دهند و به آن احترام می‌گذارند</p> <p>• از خواندن، بحث کردن و تأثیر گذاشتن برای تغییرات مثبت در آینده لذت می‌برند</p> <p>• کنجکاو، خلاق و دارای بینش‌های بلندمدت هستند</p> <p>• حساس، آرمان‌گرا، صمیمی و وفادار هستند</p> <p>• برای ارزش‌های شخصی خود بهای فراوان قائل‌اند.</p>	<p>INFP</p> <p>(درون‌گرا، شهودی، احساسی و ادراکی)</p>
<p>• این افراد کنجکاو هستند</p> <p>• به بحث پیرامون امور انتزاعی علاقه‌مند هستند</p> <p>• به بخش‌های حسی و احساسی کمتر توجه دارند</p> <p>• در زمینه حل مسائل از توانمندی فراوان برخوردارند</p> <p>• روشنفکر و منطقی هستند و از خود خلاقیت نشان می‌دهند</p> <p>• از فعالیت‌های فکری و حل مسائل به‌طور خلاق لذت می‌برند.</p>	<p>INTP</p> <p>(درون‌گرا، شهودی، تفکری و ادراکی)</p>

امروزه آزمون MBTI به‌عنوان یک ابزار مؤثر به‌طور گسترده‌ای برای توسعه شغلی مورد استفاده قرار گرفته و راهنمای استخدام در بسیاری از کالج‌ها و دانشگاه‌ها است. این آزمون کمک می‌کند که نقاط قوت و ضعف هر شخص مشخص شده و بر اساس آن برای آینده تحصیلی، شغلی و حرفه‌ای وی برنامه‌ریزی گردد (Jingwen, 2019). در این پژوهش در راستای پاسخ به سؤالات پژوهش مبنی بر وجود ارتباط میان ویژگی‌های شخصیتی و درونی افراد و تمایلات ایشان به حرفه معماری مدنظر است تا با انتخاب و انجام این آزمون، ویژگی‌های شخصیتی و درونی دانشجویان معماری شناسایی گردد.

۳-۱- روش انجام پژوهش

روش تحقیق این پژوهش از نوع توصیفی بوده و به‌صورت پیمایشی با روش عرضی انجام گرفته است. این مطالعه بر جمعیت دانشجویان سال اول رشته معماری و معماری داخلی در مقاطع کاردانی و همچنین دانشجویان سال اول در مقطع کارشناسی ناپیوسته دانشکده فنی و حرفه‌ای دختران شهرستان بابل (دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان مازندران) در نظر گرفته شده است. حجم نمونه‌گیری از گروه هدف به روش طبقه‌ای با توجه به تعداد دانشجویان در نظر گرفته شده است (جدول ۳).

(۱) نمونه‌گیری به روش طبقه‌ای $nk = n * Nn/N$

nk = حجم نمونه به روش طبقه‌ای

Nn = حجم نمونه گروه موردنظر

n = نمونه به‌دست‌آمده از جدول مورگان

N = تعداد کل نمونه‌ها

جدول ۳. جدول بررسی تعداد نمونه‌های آماری، مطابق با نمونه‌های حاصل‌شده از جدول مورگان و نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای (مأخذ: نگارنده)

نام رشته	مقطع	تعداد دانشجویان سال اول	تعداد دانشجویان (نمونه آماری به‌دست‌آمده)
معماری داخلی	کاردانی	۶۲	۴۰
معماری	کاردانی	۵۵	۳۵
معماری	کارشناسی	۶۰	۴۰
مجموع		۱۷۷	۱۱۵

در این پژوهش نظر بر این است تا جامعه آماری از میان دانشجویان سال اول هر مقطعی در نظر گرفته شود تا بدین ترتیب تیپ ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان بدون تأثیرپذیری از فاکتورهای مختلف شناسایی شود. همچنین انتخاب دو مقطع مختلف به دلیل بررسی و مقایسه تفاوت احتمالی موجود در شناسایی تیپ‌های شخصیتی دانشجویان خواهد بود. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، آزمون استاندارد روان‌شناختی MBTI برای شناسایی تیپ‌های مختلف شخصیتی افراد است.

ابزار MBTI متفاوت از ابزارهای روان‌شناختی دیگر است. چون نظریه آن طبق اصل دوگانگی پایه‌ریزی شده است. آزمون MBTI، ویرایش ششم نسخه انگلیسی- اروپایی ابزاری ۸۸ سؤالی است و شامل ۲۵ سؤال در بعد درون‌گرایی- برون‌گرایی، ۲۴ سؤال در بعد حسی- شهودی، ۱۹ سؤال در بعد تفکری- احساسی و ۱۹ سؤال در بعد قضاوت- ادراک و یک سؤال اضافه که شامل نظام نمره‌گذاری آزمون نمی‌شود.

در هر ماده از آزمودنی خواسته می‌شود تا یکی از دو گزینه‌ای را که بیشتر وصف حال یا موردقبول اوست، انتخاب کند (فرزاد، جلیلی و شیرخانلو، ۲۰۱۵). این پرسشنامه شامل ۴ مقیاس دوقطبی است که به هر قطب یک ترجیح شخصیتی گفته می‌شود. در پژوهش صابری (۱۳۹۵) روایی پرسشنامه تیپ شخصیتی مایرز-بریگز توسط استادان و متخصصان این حوزه تأیید شده است. همچنین پایایی پرسش‌نامه از روش آلفای کرونباخ بالای ۷۰ درصد به دست آمده است (پور صابری، ۱۳۹۵: شفیع، خانجانی، موسوی، هاشمی و بهاری نیا، ۱۳۹۹). در این پژوهش عملکرد تحصیلی دانشجویان موردسنجش قرار گرفت تا بررسی احتمالی وجود ارتباط میان عملکرد تحصیلی و تیپ‌های شخصیتی دانشجویان مورد ارزیابی قرار گیرد. به منظور سنجش عملکرد تحصیلی، نمرات کسب شده دانشجویان و معدل آن‌ها در پایان سال اول تحصیلی در نظر گرفته شد. تجزیه و تحلیل یافته‌ها با استفاده از نسخه نرم‌افزار SPSS26 و با روش‌های آمار توصیفی (فراوانی و درصد، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه و ...) صورت گرفت.

۴- یافته‌ها

بر اساس نتایج به دست آمده از پژوهش، فراوانی دانشجویان در سال اول رشته معماری مقطع کاردانی ۳۰/۴٪، سال اول رشته معماری داخلی ۳۴/۸٪ و سال اول رشته معماری مقطع کارشناسی ۳۴/۸٪ می‌باشد. همچنین نتایج پژوهش نشان می‌دهد که در این پژوهش بیشتر دانشجویان در مقطع کاردانی معماری دارای تیپ شخصیتی ESFP، دانشجویان معماری داخلی دارای تیپ شخصیتی ESTJ و دانشجویان در مقطع کارشناسی معماری دارای تیپ شخصیتی INTP هستند. همچنین در مجموع تیپ‌های شخصیتی ESTJ با درصد فراوانی ۱۵/۷ درصد، ESFJ با درصد فراوانی ۱۴/۸ و ESFP و ISFJ و INTP با درصد فراوانی حدود ۱۰/۴ بالاترین فراوانی تیپ‌های شخصیتی را به خود اختصاص داده‌اند.

شکل ۲. نمودار توزیع فراوانی تیپ‌های شخصیتی در رشته و مقاطع مختلف گروه معماری (مأخذ: نگارنده)

برای تعیین ارتباط میان رشته تحصیلی (معماری و معماری داخلی) و عملکرد تحصیلی دانشجویان با تیپ‌های شخصیتی ایشان از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شده که نتایج آن در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. سنجش ارتباط تیپ‌های شخصیتی با رشته تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانشجویان با استفاده از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه Anova (مأخذ: نگارنده)

تیپ شخصیتی	جمع مجزورات	df	مربع میانگین	F	sig
رشته تحصیلی	بین گروه‌ها	۱۳	۱.۶۱۹	۳.۰۴۳	۰/۰۰۱
	داخل گروه‌ها	۴۵	۰/۸۹۳		
	مجموع	۴۷			
عملکرد تحصیلی	بین گروه‌ها	۱۳	۱.۷۸۸	۰.۸۱۴	۰.۶۴۴
	داخل گروه‌ها	۱۰۱	۲.۱۹۷		
	مجموع	۱۱۴			

با توجه به مقدار سطح معناداری ($sig < 0/05$) و سطح p-value ارزیابی شده از جدول ۴ مشاهده می‌شود که ارتباط معناداری میان رشته‌ها (معماری و معماری داخلی) و تیپ‌های شخصیتی دانشجویان وجود دارد. همچنین نتایج این جدول نشان می‌دهد که میان تیپ‌های شخصیتی دانشجویان با عملکرد ایشان ارتباط معناداری وجود ندارد ($Sig = ۰/۶۴۴$). جدول ۵ بازه معدل و عملکرد تحصیلی دانشجویان را به تفکیک تیپ‌های شخصیتی ایشان نمایش می‌دهد. تیپ‌های شخصیتی غالب دانشجویان گروه معماری از نوع ESFJ و ESTJ با معدل میان ۱۷-۱۸ بوده است.

جدول ۵. جدول Crosstab بررسی معدل و عملکرد تحصیلی دانشجویان به تفکیک تیپ‌های شخصیتی (مأخذ: نگارنده)

رشته و مقطع	تیپ شخصیتی	عملکرد تحصیلی دانشجویان (معدل)											
		مجموع	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
معماری (کاردانی)	ESFP	۹	۰	۳	۴	۱	۱	۱
	ESTJ	۲	۱	۰	۱	۰	۰
	ISFJ	۵	۱	۱	۲	۱	۱
	ESFJ	۴	۱	۲	۱	۰	۰
	ENTP	۵	۱	۰	۴	۰	۰
	INTP	۴	۲	۲	۰	۰
	ENTJ	۳	۱	۲	۰	۰
	INTJ	۱	۱	۰	۰	۰
	ISTP	۱	۱	۰	۰	۰
	ISFP	۱	۱	۰	۰	۰
مجموع		۳۵	۸	۱۴	۱۱	۲	
معماری داخلی (کاردانی)	ESFP	۱	۱	۰	۰	۰
	ISTJ	۶	۴	۱	۱	۰	۰
	ESTJ	۱۲	۴	۶	۲	۰	۰
	ISFJ	۴	۱	۱	۱	۰	۰

۹	۰	۰	۴	۴	۰	۰	۰	۰	۱	۰	ESFJ
۳	۰	۲	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ENTJ
۲	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	INTJ
۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ESTP
۲	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ISFP
۴۰	۰	۷	۱۸	۱۳	۰	۰	۱	۰	۱	۰	مجموع
۲	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ESFP
۴	۰	۲	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰	۰	ISTJ
۴	۱	۰	۲	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱	ESTJ
۳	۰	۰	۲	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	ISFJ
۴	۰	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	ESFJ
۸	۰	۰	۱	۶	۱	۰	۰	۰	۰	۰	INTP
۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ENTJ
۴	۰	۲	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	INTJ
۴	۰	۰	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ENFP
۲	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	INFJ
۲	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ISTP
۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ESTP
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	ISFP
۴۰	۱	۸	۱۵	۸	۳	۱	۲	۱	۱	۱	مجموع
۱۲	۱	۲	۵	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۱	ESFP
۱۰	۰	۳	۱	۴	۰	۱	۰	۱	۰	۰	ISTJ
۱۸	۱	۳	۸	۵	۰	۰	۱	۰	۰	۱	ESTJ
۱۲	۱	۳	۴	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ISFJ
۱۷	۰	۲	۸	۵	۰	۰	۰	۱	۱	۰	ESFJ
۵	۰	۴	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ENTP
۱۲	۰	۲	۳	۶	۱	۰	۰	۰	۰	۰	INTP
۷	۰	۳	۳	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ENTJ
۷	۰	۲	۴	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	INTJ
۴	۰	۰	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ENFP
۲	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	INFJ
۳	۰	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ISTP
۲	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ESTP
۴	۰	۱	۲	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	ISFP
۱۱۵	۳	۲۶	۴۷	۲۹	۳	۱	۳	۲	۱	۳	مجموع

معماری
(کارشناسی)

مجموع

همچنین در رابطه با میزان علاقه‌مندی دانشجویان به رشته معماری و حوزه علاقه‌مندی ایشان نیز سؤال شد که نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که ۸۲ نفر از ۱۱۵ نفر از رشته‌ای که در آن تحصیل می‌کنند احساس رضایت کاملی داشته‌اند (جدول ۶). همچنین بیشتر دانشجویان رشته معماری در آموزش‌کده فنی و حرفه‌ای دختران بابل، آموزش‌های عملی را به آموزش‌های نظری ترجیح داده‌اند (جدول ۷).

جدول ۶. جدول توصیفی میزان علاقه‌مندی دانشجویان گروه‌های مختلف به رشته معماری (مأخذ: نگارنده)

علاقه‌مندی به رشته						
رشته/حوزه	کاملاً بله	تا حدودی بله	متوسط	تا حدودی خیر	کاملاً خیر	مجموع
کاردانی معماری	۲۸	۲	۵	-	-	۳۵
کاردانی معماری داخلی	۳۰	۹	۱	-	-	۴۰
کارشناسی معماری	۲۴	۱۱	۵	-	-	۴۰
مجموع	۸۲	۲۲	۱۱	-	-	۱۱۵

جدول ۷. جدول توصیفی حوزه علاقه‌مندی دانشجویان گروه‌های مختلف به رشته معماری (آموزش‌های عملی و نظری) (مأخذ: نگارنده)

حوزه علاقه‌مندی در رشته معماری					
رشته/حوزه	نظری	عملی	هر دو (نظری و عملی)	مجموع	
کاردانی معماری	۲	۲۳	۱۰	۳۵	
کاردانی معماری داخلی	۲	۲۴	۱۴	۴۰	
کارشناسی معماری	۶	۲۱	۱۳	۴۰	
مجموع	۱۰	۶۸	۳۷	۱۱۵	

در بررسی ارتباط میان تیپ بندی شخصیتی دانشجویان با میزان و حوزه علاقه‌مندی ایشان در گروه معماری با استفاده از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه مشخص شد که ارتباط معناداری میان تیپ‌های مختلف شخصیتی دانشجویان با میزان و حوزه علاقه‌مندی ایشان وجود دارد (۰/۰۲۲ و $Sig=0.033$) (جدول ۸).

جدول ۸. سنجش ارتباط تیپ‌های شخصیتی با میزان و حوزه علاقه‌مندی دانشجویان در گروه معماری با استفاده از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه Annova (مأخذ: نگارنده)

تیپ شخصیتی	جمع مجذورات	df	مربع میانگین	F	sig
میزان علاقه‌مندی به رشته	بین گروه‌ها	۱۳	۰/۷۹۷	۲/۰۷۶	۰/۰۲۲
	داخل گروه‌ها	۱۰۱	۰/۳۸۴		
	مجموع	۱۱۴			
حوزه علاقه‌مندی	بین گروه‌ها	۱۳	۱/۸۸۹	۱/۹۵۱	۰/۰۳۳
	داخل گروه‌ها	۱۰۱	۰/۹۶۹		
	مجموع	۱۱۴			

۵- بحث و نتیجه‌گیری

بررسی ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان می‌تواند به‌عنوان گزینه‌ی مناسبی جهت شناخت و ایجاد هماهنگی میان تمایلات شخص و حرفه‌های پیش روی ایشان مورد مطالعه قرار گیرد. انتخاب حرفه و پیدایش گرایش به مهارتی ویژه تا حد قابل توجهی به نوع تیپ شخصیتی فرد و حالات روانی وی بستگی دارد. به‌طور مثال درون‌گرایان به مشاغلی مانند کار فنی و علمی که مستلزم تعاملات شخصی نبوده‌اند، علاقه زیادی نشان داده‌اند (شولتز و شولتز، ۲۰۱۳). برون‌گرایان نیز بیشتر به مشاغلی نظیر فروشندگی و روابط عمومی که سطح بالایی از تعاملات اجتماعی را ایجاب می‌کرد، علاقه داشته‌اند. در تحقیقی که بر روی دانشجویان اجرا شد، معلوم شد آن‌هایی که در شهود نمره بالایی گرفتند به تمایلات شغلی خلاق‌تر گرایش داشته‌اند و آن‌هایی که در حس کردن نمره بالاتری کسب کرده‌اند به مشاغل سنتی تمایل داشته‌اند (همان).

می‌توان گفت که نتایج پژوهش حاضر با بخشی از مطالعات فوق هم‌خوانی دارد. دانشجویان در مقطع کارشناسی معماری از قوای شهودی خود بهره برده، حال آنکه در مقاطع کاردانی از دریافت‌های حسی خود بهره‌مند می‌گردند. این دریافت با نتایج حاصل از مطالعات انجام‌گرفته بر روی دانشجویان رشته معماری در مالزی نیز صادق است. دانشجویان معماری در مالزی از قوای شهودی خود بهره می‌برند (Kin et al, 2020). در مطالعات انجام‌گرفته دیگر توسط ناسونی و هریچ اندران (۲۰۲۰) مشخص شد که تیپ غالب دانشجویان سال اول مهندسی بیشتر از نوع تفکر و قضاوت است. همچنین این دانشجویان عموماً برون‌گرا هستند. این نتایج تا حدی با نتایج این پژوهش مطابقت دارد. دانشجویان سال اول معماری داخلی در این پژوهش دارای تیپ شخصیتی غالب ESTJ (عموماً از نوع برون‌گرا، حسی، تفکری و قضاوتی) بوده‌اند و دانشجویان سال اول معماری مقطع کاردانی دارای تیپ شخصیتی غالب ESFP (عموماً از نوع برون‌گرا، حسی، احساسی و ادراکی) می‌باشند.

بر طبق یافته‌های این پژوهش رایج‌ترین تیپ‌های شخصیتی در میان دانشجویان معماری دانشگاه فنی و حرفه‌ای از نوع ESTJ با درصد فراوانی ۱۵/۷ درصد، ESFJ با درصد فراوانی ۱۴/۸ و ESFP و ISFJ و INTP با درصد فراوانی حدود ۱۰/۴ بوده است. نتایج حاصل‌شده از این پژوهش با تحقیقات انجام‌گرفته بر روی تیپ شخصیت غالب دانشجویان با نوع آموزش فنی و حرفه‌ای در دانشگاهی در مالزی (Amsah et al, 2020). کاملاً مطابقت دارد. در هر دو پژوهش، تیپ شخصیت غالب دانشجویان از نوع ESTJ و ESFJ بوده است. تنها تیپ شخصیتی که در میان دانشجویان حجم نمونه مورد نظر این پژوهش یافت نشده است، تیپ شخصیتی INFP بوده است.

همچنین نتایج این پژوهش با نتایج حاصل از مطالعه‌ای که میان دانشجویان در مرکز فراگیران معماری داخلی متشکل از دانشجویان چندین دانشگاه (IDEC) در سال اول و آخر دوره انجام شد، مغایرت دارد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بیشتر دانشجویان رشته معماری داخلی از نوع برون‌گرا بوده و از قوای حسی خود بهره‌مند می‌گردند. حال آنکه در پژوهش فوق، دانشجویان مذکور درون‌گرا بوده و تمایل به تکیه به قوای شهودی خود دارند (Peggram et al, 2007).

در بحث پیرامون ارزیابی موفقیت تحصیلی و تیپ‌های شخصیتی در پژوهش صورت گرفته توسط (Angeles, 2019) مشخص شد که میان انگیزه پیشرفت و ویژگی‌های شخصیتی افراد ارتباطی وجود ندارد (Angeles et al, 2019)؛ که این نتایج مشابه با موارد یافت شده در این پژوهش است که میان عملکرد تحصیلی دانشجویان و تیپ‌های شخصیتی ایشان ارتباط معناداری وجود ندارد.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که پیشرفت تحصیلی دانشجویان متفاوت از تیپ‌های شخصیتی مختلف ایشان است؛ اما از طرفی میزان علاقه‌مندی به رشته معماری و حوزه علاقه‌مندی دانشجویان در این رشته (آموزش‌های عملی و مهارتی) با تیپ‌های شخصیتی بررسی‌شده در آزمون MBTI ارتباط مستقیم دارد. ESTJ ها که تیپ شخصیتی غالب در این پژوهش هستند، بیشترین تعداد را در

نمایش علاقه‌مندی زیاد و رضایت کامل از رشته در حال تحصیل به خود اختصاص داده‌اند. ESFJ ها نیز که دومین تیپ شخصیتی رایج در میان دانشجویان مورد تحقیق بوده است، گرایش بیشتری به بخش‌های عملی و مهارتی دروس خود در مقایسه با سایر تیپ‌های شخصیتی داشته‌اند. از ویژگی‌های این افراد عمل‌گرا بودن ایشان است که این امر در تمایلات ایشان نیز وجود دارد. با توجه به موارد مطروحه می‌توان این‌گونه بیان داشت که در نظر گرفتن تیپ‌های مختلف شخصیتی دانشجویان می‌تواند عاملی مؤثر بر انتخاب راهکارهای تدریس و همچنین شکل‌گیری یادگیری مناسب بوده و منجر به پیشرفت تحصیلی دانشجویان و درنهایت موفقیت در بازار کار و حرفه موردنظر ایشان باشد. از جمله نقاط قوت این پژوهش شناخت تیپ‌های شخصیتی دانشجویان و هدایت آن‌ها در مسیرهای یادگیری و کسب حرفه‌هایی مبتنی بر قابلیت‌ها و پتانسیل‌های دانشجویان است. از جمله محدودیت‌ها و نقاط ضعف پژوهش، محدودیت در حجم نمونه‌گیری است که با توجه به حجم نمونه بیشتر می‌توان قدرت تعمیم‌پذیری آن را افزایش داد.

این پژوهش به بررسی ارتباط میان ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان معماری دانشگاه فنی و حرفه‌ای، عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانشجویان و میزان علاقه و رضایتمندی ایشان از رشته در حال تحصیل می‌پردازد. مطالعات نشان می‌دهد که دانشجویان رشته معماری در دانشکده مورد تحقیق به‌جز تیپ شخصیتی INFP از نوع ۱۵ تیپ شخصیتی دیگر بهره‌مند هستند. در این میان بیشترین فراوانی مربوط به تیپ شخصیتی ESTJ (برونگرا، حسی، تفکری و قضاوتی) و ESFJ (برونگرا، حسی، احساسی و قضاوتی) بوده است. بیشتر دانشجویان در مقطع کاردانی معماری دارای تیپ شخصیتی ESFP (برونگرا، حسی، احساسی و ادراکی)، دانشجویان معماری داخلی دارای تیپ شخصیتی ESTJ (برونگرا، حسی، تفکری و قضاوتی) و دانشجویان در مقطع کارشناسی معماری دارای تیپ شخصیتی INTP (درون‌گرا، شهودی، تفکری و ادراکی) هستند. همچنین نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که میان رشته تحصیلی دانشجویان (گروه معماری و معماری داخلی) و تیپ‌های شخصیتی MbtI ارتباط معنادار وجود دارد. از طرفی بین پیشرفت تحصیلی دانشجویان و تیپ‌های شخصیتی ایشان ارتباط معناداری مشاهده نشده است.

با توجه به مأموریت و رسالت دانشگاه فنی و حرفه‌ای و اهمیت و توجه آن به بخش‌های فنی و حرفه‌ها مشاهده می‌گردد که تمایلات دانشجویان حاضر در این دانشگاه اکثراً هم‌جهت با اهداف دانشگاه بوده و این نکته می‌تواند تسهیل‌کننده در انتخاب و هدایت دانشجویان در مسیر شغلی و حرفه کاری ایشان باشد. در پژوهش موردنظر با توجه به بررسی ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان در آزمون MbtI و شناخت تمایلات دانشجویان در حرف مختلف می‌توان نتیجه گرفت که سنجش این ویژگی‌ها قبل از انتخاب رشته‌های تحصیلی و انتخاب شغل برای دانشجویان ضروری می‌باشد.

متأسفانه امروزه تعداد قابل‌توجهی از فارغ‌التحصیلان رشته معماری در رشته خود کار نمی‌کنند. این تعداد در آینده نیز بیشتر خواهد شد (نجاتی، کلانتری و بمانیان، ۱۴۰۰). عدم شناخت ویژگی‌های شخصیتی نه‌تنها می‌تواند موجب شکل‌گیری آسیب‌های مختلف بعد از زمان فارغ‌التحصیلی دانشجویان شود، بلکه می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری به بخش‌های مختلف کشور و دارایی‌هایی دولت وارد نماید. از این‌رو با توجه به اینکه شخصیت نقش پررنگی در تصمیم‌گیری مسیر تحصیلی - شغلی دارد، توجه و شناخت ویژگی‌های شخصیتی افراد به‌منظور هماهنگی و سازگاری با حرفه موردنظر بسیار حائز اهمیت است.

۶- تقدیر و تشکر

بدینوسیله از مدرسین و کادر آموزشی و همچنین دانشجویان گروه معماری آموزشکده فنی و حرفه‌ای دختران بابل که ما را در انجام این پژوهش یاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

۲- منابع

- ۱- پورصابری، ر. (۱۳۹۵). تعیین نیم‌رخ تیپ‌های شخصیت مایرز/بریگز دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز و بررسی رابطه آن با پیشرفت تحصیلی. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*، ۱۶، ۴۹۴-۵۰۳.
- ۲- ثقفی، م.، و طاهری سیاح، ف. (۱۳۹۵). معماری و MBTI: بررسی شیوه استفاده از شخصیت‌شناسی و ویژگی‌های شخصیتی کاربر فضا در طراحی مسکن. *نشریه هنرهای زیبا-معماری و شهرسازی*، ۲۲(۱)، ۷۵-۸۸.
- ۳- راس، ای. (۱۹۹۶). *روانشناسی شخصیت*. ترجمه جمال‌فر، س. انتشارات روان. تهران.
- ۴- شفیع، م.، خانجانی، خ.، موسوی، س. م.، هاشمی، ف. س.، بهاری‌نیا، س. (۱۳۹۹). تعیین رابطه تیپ شخصیتی و محیط درونسازمانی با موفقیت شغلی با استفاده از رویکرد شبکه‌های عصبی مصنوعی. *سلامت کار ایران*، ۱۷(۵۲)، ۱-۱۵.
- ۵- شولتز، د. و سولتز، س. ا. (۲۰۱۳). *نظریه‌های شخصیت*. ترجمه سیدمحمدی، ی. نشر ویرایش. تهران.
- ۶- لطفی جلال‌آبادی، م.، فرهادی، ع.، روایی، س.، غلامی، م. (۱۳۹۸). طراحی الگوی مهارت‌محوری برای دانشجویان فنی‌وحرفه‌ای با استفاده از نظریه داده‌بنیاد. *فصلنامه علمی کارافن* ۱۶(۲)، ۷۱-۱۰۰.
- ۷- محمدشفیع، م.، نیستانی، م.، میرشاه جعفری، س. ا.، تقوایی، ویدا. (۱۳۹۹). ارزیابی کیفیت برنامه‌دستی در آموزش‌های مهارتی؛ مطالعه موردی: رشته معماری دانشکده فنی‌وحرفه‌ای شریعتی تهران. *رویکردهای نوین آموزشی*، ۱۵(۱)، ۷۹-۱۰۲.
- ۸- محمودی میمند، م.، وزیرزنجانی، ح.، خلیلی یادگاری، مریم. (۱۳۹۱). ابعاد شخصیتی تست مایرز-بریگز (MBTI) و تمایل خرید مشتریان. *تحقیقات بازاریابی نوین* ۲(۴)-۱۵۱-۱۶۵.
- ۹- مهدی، ر.، بارانی، س. (۱۳۹۸). تحلیل جایگاه آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای و مهارتی در نقشه جامع علمی کشور. *فصلنامه علمی کارافن*، ۱۶(۲)، ۱۵-۳۲.
- ۱۰- نجاتی، ن.، کلانتری، س.، بمانیان، م. (۱۴۰۰). آموزش طراحی معماری مبتنی بر هوش مصنوعی. *پژوهش‌های معماری نوین*، ۱(۱)، ۷-۲۵.
- 11-Amsah, I., Hassan, M. I. H., Salleh, K. M., Sulaiman, N. L., & Mustaal, A. H. (2020). Personality Style Among Technical AND Vocational Education (TVE) Postgraduate Students Based on Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) in Higher Education. *International Journal of Management (IJM)*, 11(8), 599-608.
- 12-Angeles, D. M. P. H. (2019). Achievement Motivation VIS-À-VIS Personality Type: Implication For Academic Success. *International Journal of Social Science and Humanities Research*, 7, 433-446.
- 13-Farzad, W., and Jalali, S., and Shirkhanlu, Z. (2015). Investigation of psychometric properties of Myers Briggs (MBTI) type. *Psychological Research*, 6 (21), 80-99.
- 14-Iqbal, M. A., Shah, A., & Khan, T. K. (2019). Predicting Most Productive Requirements Elicitation Teams using MBTI Personality Traits Model. *International Journal of Engineering and Advanced Technology*, 9(1), 3809-3814.
- 15-Jingwen, L. (2019). Significance of MBTI Personality Type Theory in the Diversified Growth of Applied Undergraduates. *IETI Transactions on Social Sciences and Humanities*, 5, 243-249.
- 16-Kim, M. R., & Han, S. J. (2014). Relationships between the Myers-Briggs Type Indicator personality profiling, academic performance and student satisfaction in nursing students. *International Journal of Bio-Science and Bio-Technology*, 6(6), 1-12.

- 17-Kin, L. W., & Rameli, M. R. M. (2020). Myers-Briggs Type Indicator (Mbti) Personality and Career Indecision among Malaysian Undergraduate Students of Different Academic Majors. *Universal Journal of Educational Research*, 8(5A), 40-45.
- 18-Li, X., Sardinias, R., Shih, P. C., & Camp, K. (2018). Influence of Introversion and Extraversion Using MBTI Personality Model on Academic Performance. *International Journal of Information and Education Technology*, 8(9).
- 19-Li, X., Shih, P. C., & Daniel, Y. (2018). Effects of Intuition and Sensing in Programming Performance using MBTI personality model. In Proceedings of the 2nd International Conference on Advances in Image Processing , 189-193.
- 20-Luo, W. J., Wu, K. C., & Tsau, S. Y. (2018). Gender stereotype of male nurse in a virtual reality game: Exploring the effect of MBTI in decision-making process through game theory. In 2018 IEEE International Conference on Applied System Invention (ICASI), 418-421.
- 21-Nossoni, G. (2021). WIP: Personality Types and Learning Preferences of First-Year Gen Z Engineering Students. In 2021 ASEE Virtual Annual Conference Content_Access.
- 22-Nossoni, G., & Harichandran, R. S. (2020). Relationship between Gen Z Engineering Students' Personality Types and Topics of Technical Interest. In 2020 ASEE Virtual Annual Conference Content Access.
- 23-Peggram, R. E. (2007). Personality traits in predicting interior design students' academic success and persistence. Doctoral dissertation, Texas Tech University.
- 24-Poursafar, Z., Rodrigues, L. L., Haghigatpanah, M., & Sriram, K. V. (2020). Influence of demographic factors on productivity: a study among employees with different personality types in architectural firms. *International Journal of Industrial and Systems Engineering*, 35(2), 183-195.
- 25-Stilwell, N. A., Wallick, M. M., Thal, S. E., & Burlison, J. A. (2000). Myers-Briggs type and medical specialty choice: A new look at an old question. *Teaching and Learning in Medicine*, 12(1), 14-20
- 26-Swift, V. & Peterson, J. B. (2018). Improving the effectiveness of performance feedback by considering personality traits and task demands. *PloS One*, 13(5), p.e0197810.
- 27-Vozárová, T., & Šimkovič, V. (2019). Psychological traits as an influence on architectural creation. *World Trans. on Engng. and Technol. Educ*, 17(1), 115-120.
- 28-Waliullah, J., & Shirkhanlu. (2014). Investigation of psychometric properties of Myers-Briggs's type (MBTI). *Journal of Psychological Research*, 6 (21), 80-99.
- 29-Zarafshani, K., Sharafi, L., & Rajabi, S. (2011). Using the Myers-Briggs type indicator (MBTI) in the teaching of entrepreneurial skills. *International Journal of Science and Technology Education Research*, 2(4), 67-74.

The clarification of personality characteristics among architecture students of Technical and Vocational University by using the MBTI test (Case study: Students of the Department of Architecture, Technical and Vocational university, BABOL branch)

Leila sadat Hamidian Dioklai^{*1}, Faezeh Qolizadeh², Arzoo Khorram³

1-Instructor, Department of Architecture and Urban planning, Technical and Vocational university(TVU), Tehran, Iran.
(Corresponding Author).
Lhamidian56@gmail.com

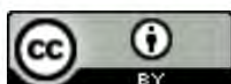
2-Instructor, Department of Architecture and Urban planning, Technical and Vocational university(TVU), Tehran, Iran.
fgholizade@tvu.ac.ir

3-Instructor, Department of Architecture and Urban planning, Technical and Vocational university(TVU), Tehran, Iran.
akhorram@tvu.ac.ir

Abstract

Examining and recognizing the individual's personality traits in many cases can be a good motivator for achieving an educational and professional career based on the interests and tastes of learners. One of the most successful tests in the field of personality is the Myers-Briggs personality test (Mbti test). The Myers-Briggs (Mbti) personality test identifies 16 personality types by considering a set of psychological contradictions. In this study, architecture students at different levels, associate and bachelor, were targeted, not only to discover and identify the dominant personality of architecture students of the Technical and Vocational University, but also to investigate the homogeneity of the dominant personality in the architectural profession. The results show that the dominant personality type of Associate Degree students in Architecture was ESFP (extroverted, sensory, emotional, and perceptual). Interior Architecture Students have ESTJ personality type(extroverted, sensory, thinking, and judgmental). And Undergraduate students of architecture were INTP (introverted, Intuitive, thinking and perceptual). The results also showed a significant relationship between students' fields of study (field of Architecture and Interior Architecture) and MbtI personality types. On the other hand, there is no relationship between students' academic achievement and their personality types. The results indicate that the present students' tendencies in this university are in accordance with the university's goals. So this point can Facilitate the selection and guidance of students in their careers.

Keywords: Personality traits, architecture students, MbtI test, Technical and Vocational University

This Journal is an open access Journal Licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License

(CC BY 4.0)